

Nejdet Sançar (1910-1975)

Fikir adamı, öğretmen, araştırmacı, yazar, kütüphaneci ve çoğunluk tarafından bilindiği hali ile ömrünü Türk milliyetçiliği yolunda harcamış “Türkçü-Turancı” kişidir. Kendisi gibi Türk milliyetçisi ve öğretmen olan, Hüseyin Nihal Atsız’ın öz kardeşidir. Farklı soyadlarına sahip olmalarının nedeni farklı şehirlerde olmaları ve Nejdet beyin kendisine askerde iken Sançar soyadını seçmesi yüzündendir. Göbek adı Ahmet olan Nejdet Sançar, bazı yazılarında farklı takma isimler kullanmış ve çoğunlukla da göbek adı olan Ahmet ismine de yer vermiştir. Asıl ismi olan Nejdet konusunda da kendisine ‘Necdet’ diye hitap edildiğinde sürekli düzeltme gereği duymuş ve Necdet’in söylenişinin Türkçe’nin ses yapısına uymadığını bu yüzden de ‘Nejdet’ ifadesinin Türkçe’nin fonetiğine daha uygun olduğunu belirtmiştir. 1 Mayıs 1910’da İstanbul’da doğmuştur. Babası Güverte Binbaşı Mehmet Nail Bey, annesi Zehra Hanım, ağabeyi Hüseyin Nihal Atsız, kız kardeşleri Fatma Nezihe Çiftçioğlu ve Necla Çiftçioğlu’dur. Gümüşhane ilinin Torul ilçesinin Midi köyünden ‘Çiftçioğulları’ ailesine mensup, Deniz Makine Önyüzbaşı Hüseyin Ağa’nın oğullarından Deniz Güverte Binbaşı Mehmet Nail Bey’in oğlu olan Nejdet Sançar’ın babası, büyük babası ve anne tarafından büyükbabası subaydır. Abisi Hüseyin Nihal Atsız soyları hakkında şunları söylemiştir: “Kökümüz Gümüşhane vilayetinin Dorul kazasının Midi köyüdür. Şimdi sekiz evli bir köy olan Midi’de artık Çiftçioğlu hanedanından kimse kalmamıştır. Bir takımı Yozgat vilayetinin köylerine göçmüş, daha talihsiz olan bir bölümü yani bizim ailemiz de İstanbul’a yerleşmiştir. Bize ırkçılık köydeki atalarımızdan kalmadır. Çünkü Çiftçioğulları’nın tarihi oturdukları yerin yakınındaki Rum Manastırı’nın tahribi ile başlar”. Baba tarafından Gümüşhaneli olan Nejdet Sançar’ın annesi, Deniz Yarbayı Osman Fevzi Bey’in kızı Fatma Zehra Hanım da Karadenizlidir ve Trabzon’un “Kadioğulları” ailesinden gelmektedir.

<https://millidusunce.com> (Erişim16.10.2023)

Yaşadığı dönem Osmanlı Devleti’nin yıkılış sürecinin başladığı yıllardır ve bu yüzden de Osmanlı son döneminde cereyan eden birçok savaşı çocukluk yaşlarından itibaren görmüştür. Bunları Trablusgarp Savaşı, Balkan Savaşları, Birinci Dünya Savaşı ve Ulusal Kurtuluş Savaşı şeklinde sıralamak mümkündür. Ayrıca bunlara Arap, Sırp ve Yunan isyanları da eklenebilir. Yaşadığı dönemin en belirgin fikir akımlarından birisi olan Türkçülük, Nejdet Sançar’ın hayatını önemli ölçüde etkileyecektir. Tıpkı abisi Hüseyin Nihal Atsız gibi gönülden bağlı olduğu Türk milliyetçiliğinin bedelini; “sudan bahanelerle” yargılanarak, ailesinden, doğmamış evladından zorla ayrılarak, öğretmenlik mesleğinden ihraç

edilerek, yeni bulduğu işlerden kovularak ya da siyasi baskı ile işten el çektilirmek suretiyle ödemiştir.

Bütün bu gelişmelerde; dönemin Cumhurbaşkanı İsmet İnönü'nün ve Başbakanı Şükrü Saraçoğlu'nun, Milli Eğitim Bakanı Hasan Ali Yücel'in etkisi büyüktür. Aslında yaşadığı dönemde Türkçü-Turancı kimliği nedeniyle maruz kaldığı bu siyasi baskıyı yaşayan tek kişi kendisi değildir. Kendisi gibi birçok önemli isim Türkçü-Turancı olması nedeniyle yaşadıkları dönemde "ırkçı" lık ile suçlanmış, hapsedilmiş, eziyet çektilirmişti. Bunlar arasında Alparslan Türkeş, H. Nihal Atsız, Prof. Dr. Zeki Velidi Togan, Reha Oğuz Türkkkan, Cemal Oğuz Öcal, Fethi Tevetoğlu, Cabbar Şenel, Nurullah Bariman'ı saymak mümkündür. 1944 Türkçü-Turancı yargılamalarında Nejdete Sançar Türk milliyetçiliği ile suçlanan isimler arasındadır ve bu meşhur dava sürecinin önemli aktörlerindendir.

Nejdete Bey, ilköğrenimini Kadıköy Sultanisi'nde, orta öğrenimini ise Vefa Sultanisi'nde tamamlamıştır. İstanbul Erkek Lisesi'nden mezun olduktan sonra İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi'nde Türk Dili ve Edebiyatı Bölümünde (Türkoloji) öğrenimine devam etmiştir. 1935 yılında edebiyat öğretmeni olarak mezun olmuştur. 31 Ekim 1936'da Topçu Asteğmen olarak askerlik görevini tamamlamasının ardından edebiyat öğretmeni olarak ilk görev yeri olan Sivas Erkek İlköğretim okuluna 27 Ocak 1937'de atanmıştır. Milli Eğitim Bakanı Hasan Ali Yücel'in Sivas'ı ziyareti sırasında karşılama törenine katılmadığı ve kendisiyle tartıştığı için 18 Kasım 1939 tarihli kararname neticesinde Balıkesir Erkek Öğretmen Okulu'na tayin edilmiştir. Balıkesir'e atanmasında dönemin CHP yönetiminin etkili olduğu kanaatini Hikmet Tanyu eserlerinde yazmıştır.

Kitap okumayı çocuk yaşlardan itibaren çok sevmiş, abisi Nihal Atsız'ın tavsiyesi üzerine Rıza Nur'un kaleme aldığı "Türk Tarihi" kitabını daha ortaokula giderken okumaya başlamış ve bu on iki ciltten oluşan eseri kısa sürede okumayı tamamlamıştır. Aslında bunlar siyasi görüşünün ve milliyetçi kimliğinin temellerinin, daha çocuk yaşlarda atılması anlamına gelmektedir. 28 Eylül 1940'ta Edebiyat öğretmeni olarak Balıkesir Lisesi'ne atanmış, takip eden yıllarda sırası ile Zonguldak Lisesi, Edirne Lisesi, Ankara Atatürk Lisesi ve Ankara Polis Koleji'nde görev yapmıştı. Balıkesir Lisesi'nde görev yapmaktayken 1944 yılının Mayıs ayında, aralarında abisi Nihal Atsız'ın da bulunduğu Türkçü diğer isimlerle birlikte tutuklanmıştı. 1944-1947 arasında etkili olan yargılama sürecinde maddi ve manevi yönlerden zarar görmüştü. Ancak mevcut hükümetin hukuk kuralları ve adli sistem üzerindeki siyasi baskısının sona ermesi ile birlikte, tıpkı diğer Türkçüler gibi mahkeme sonunda aklanmıştı. Uzun bir süre öğretmenlik mesleğine iade edilmemiş ve Hakkâri'ye muamele memuru olarak görevlendirilmişti. Fakat bu sürgün görevini kabul etmeyerek beş yıl boyunca işsiz kalmıştı.

Tutuklu bulunduğu 1 yıl 2 aylık sürecin ardından 1945 yılında tahliye olmuş, eşi ve çocuğunun bulunduğu Zonguldak'a gitmişti. Zonguldak Maden Okulu'na yaptığı öğretmenlik başvurusu bakanlık tarafından reddedilince Zonguldak Çalışma Müdürlüğü'nde iş müfettişliği görevine başlamıştı. Fakat bu görev bir hafta sürmüştü. Hükümete muhalif olduğu için, 'Budak' isimli dergideki yazısı gerekçe gösterilerek işinden uzaklaştırılmıştı. Görevinden uzaklaştırılma nedeni olarak şehirdeki sosyalistlerin olumsuz propagandalarından şüphelenmişti. Zonguldak'ta görev yaptığı yıllarda, 'Komünizmle Mücadele Derneği'ni kurmuştu. Bu derneğin faaliyetleri şehirde büyük bir muhalefete neden olmuştu. Çünkü çeşitli dergilerde Sosyalizm karşıtı yazılar yazmış ve derneğin broşürlerin hazırlanmasında aktif rol oynamıştı. Bu yüzden Sosyalist kesim tarafından şehirde istenmemekteydi. Bu dönemde, Çelikel Lisesi'nde yaşanan bazı gelişmeler yüzünden bu olaylara adının gazeteciler tarafından kasıtlı olarak karıştırılması yüzünden şehirden sürgün edilmişti. Bu olaydan sonra Edirne Lisesi'ne atanmıştı. Sançar, Edirne'de görev yaptığı üç yılın sonunda 1951 yılında Çanakkale Kız Enstitüsü'ne gönderilmek istendiyse de Ankara'ya giderek Maarif Vekâleti'ne başvurmuştu. Bu kararı

yersiz bulan Milli Eğitim personeli tarafından Milli Kütüphane’de çalışmak şartıyla Ankara Atatürk Lisesi’nin kadrosundan alınmış, bu sırada da Gazi Lisesi’nde ders vermeye başlamıştı. 1965 yılında Gazi Lisesi’nin asli kadrosuna alındı. Milli Kütüphane’nin sosyal çalışmalarına birçok katkıda bulundu. Milli Kütüphane Yardım Derneği ile Türk Kütüphaneciler Derneği’nin yönetim kurullarında uzun süre görev yaptı. Ayrıca, ‘Türk Kütüphaneciler Derneği Bülteni’ adını taşıyan mesleki derginin de yazı işleri yöneticiliği görevini yürüttü. Yine bu yıllarda Polis Koleji’nde Edebiyat derslerine girdi. 1956 yılında ailesiyle birlikte 1 yıl kadar Londra’da yaşadı, sonra Ankara’ya geri döndü. Ankara’da yaşadığı 18 yıl boyunca Türkçü faaliyetlerin de odak noktası haline geldi. 18 Kasım 1939 tarihli kararname ile Balıkesir Erkek Öğretmen Okulu’na tayin edildi. Balıkesir’de 26 Temmuz 1939’da kendisi gibi Türk Milliyetçisi olan Fizik-Kimya öğretmeni Reşide Hanım ile nişanlandı, 10 Ağustos 1940’ta evlendi. Aynı yılın 28 Eylül’ünde ise Balıkesir Lisesi’ne atandı. 1944’te “İrkçı-Turancı” yargılama sürecine kadar eşi Reşide hanımla birlikte Balıkesir’de yaşadı. Bu şehirde milliyetçi kimliği ile öğrencilerinin hafızalarında değerli ve saygın bir yer edindi. Yeni evli olduğu süreçte, 1942’de Balıkesir’de yazdığı “Tarihte Türk İtalyan Savaşları” adlı kitabını yayınladı ancak bu kitap İtalya’nın isteği ile toplatılıp yasaklandı. Reşide Hanım ile evliliğinden Afşın adında bir oğlu olmuştur. Oğlu doğduğunda 1944 yargılama süreci devam ettiğinden tutuklu bulunmaktaydı ve çok istemesine, bunun için çok mücadele etmesine rağmen oğlunu görmesine izin verilmedi. Afşın 40 günlükken eşinin çocuğu ile birlikte ziyareti kabul edildi ve oğlunu ilk defa o ziyarette görebildi. Oğluna olan hasreti, oğlunun ölümünden sonra yayınladığı “Afşın’a Mektuplar” adlı eserinde detaylıca anlatılmaktadır.

Öğretmenlik mesleğinden yargılama sürecinden sonra ihraç edilince kendisinden ve eşi Reşide hanımdan dönemin Cumhurbaşkanı İsmet İnönü’ye hitaben bir özür mektubu yazmaları ve bu şekilde tekrar eski görevlerine iade olabilecekleri söylenmiş ancak ne kendisi ne de eşi Reşide Hanım bu teklifi kabul etmemiştir. Dolayısıyla hemen mesleklerine geri dönmeleri de mümkün olmamıştı. Reşide Hanım, Sançar’ın davası sebebiyle öğretmenlik görevinden alınıp bakanlık emrine verilmiş ve bu sebepten maddi sıkıntılar çekmişti. Daha sonra sürgün şartıyla göreve iadesi yapılmış ancak araya giren kişiler sayesinde Zonguldak’a atanmıştı.

Doğumundan itibaren bir yaşına gelene kadar oğluna hasret ve tutuklu bir yaşam sürmüş, oğlu ile birlikte geçireceği zamanlar ne yazık ki çok kısıtlı olmuştu. Hayat, oğlunu 16 yaşında iken tifo hastalığı nedeniyle Sançar ailesinden koparmıştı. Bu süreçte Sançar oğlunu en iyi şekilde yetiştirmişti. Öğretmen anne ve babanın çocuğu olarak dünyaya gelen Afşın da Türk milliyetçiliği ilkeleri üzerine yetişmiş, yaşlılarına göre farklı, başarılı, oldukça da hassas bir karaktere sahip olmuştu. Ancak ne yazık ki ömrü çok kısa olmuştu. Oğlunun ölümünden yaklaşık üç ay kadar sonra Sançar, duyduğu derin üzüntü nedeniyle felç geçirmiş, uzunca bir süre tedavisi sürmüştü. Oğlunun adını yaşatmak istemiş, Afşın Yayınları adında bir yayın evi kurmuş ve her sene yapılması planlanan; oğluyla aynı ismi taşıyan bir yazı yarışması düzenlemişti. Afşın’ın ölüm haberini alan amcası Nihal Atsız’da hemen aynı akşam İstanbul’dan trenle Ankara’ya gelmiş ve yolda gelirken de “Veda” adlı şiirini Afşın için yazmıştı. Afşın’ın ölümünden hemen sonra Sançar’ın yazdığı yazı Toprak dergisinin 73. Sayısında yayınlanmıştı. Sançar’ın derin evlat acısı, yazısına da yansımıştı. Hayat, oğlunun ölümünden sonra eskisi gibi bir daha hiç olmamıştı. Ancak çalışmalarına ara vermemiş, sürekli Türkçülük faaliyetlerinde bulunmuş ve o çok sevdiği Türk gençliğiyle bir arada bulunmuştur. Hatta eskisinden de daha yoğun çalışmış, gençlerle daha fazla ilgilenmiş, Türkiye Milliyetçiler Derneği’ndeki faaliyetlerini arttırmış, aynı zamanda Cumhuriyetçi Köylü Millet Partisi (CKMP) ile ilgilenmiş ve Türkçü çizgide ilerleyen milliyetçi bir parti olması için çabalamıştı.

3 Mayıs 1944 olayları ve sonrasında devamından gelen İrkçı-Turancı yargılamalar, ilk önce Sançar’ın kendisi gibi

öğretmen olan kardeşi Nihal Atsız ve yazar Sabahattin Ali arasında geçen bir hakaret davası ile başladı. Aslında bu iki şahıs arasında dava ve husumet oluşturacak gelişmenin temeli, Nihal Atsız'ın dönemin başbakanı Şükrü Saraçoğlu'na kendi çıkarmış olduğu Orhun Dergisi'nin 15 ve 16. sayılarında yayınlanan iki açık mektup yazması ile atılmıştı. Hükümetin beklemediği ve cüretkâr bir tavır olan bu iki mektup aslında kaba sözler, hakaret ya da küfür benzeri şeyler içermemektedir. Aksine son derece düzgün bir üslupla yazılmıştır. Ancak yazılar, eleştirdiği kişilerin makamları münasebetiyle hükümet tarafından oldukça sert karşılanacaktır. İkinci Dünya Savaşı başlarında Türkiye, önce Almanya'ya yakın bir tavır sergilemiş ve o dönem Almanya'da yaygın bir akım olan faşizmden Türk aydınlarının etkilenmesini hoş görmüştür. Sonrasında Türkiye'nin savaşa katılmaması ve tarafsız kalması benimsenmişti. Başlarda Savaşı Almanya'nın kazanacağı düşünülürken zamanla Almanya, güçlü rakibi Rusya'ya yenilmeye başlayacaktı. Türkçüler için bu aslında doğrudan bağlantısı olmasa da dolaylı yollardan felaketin de başlangıcıydı. Çünkü hükümet artık hoş gördüğü bu politikadan vazgeçecek ve denge politikası kapsamında yönünü, zaferlerine yeni zaferler katarak ilerleyen Rusya'ya dönecekti. Bu da artık faşizm değil, komünizmin desteklenmesi, ülkede yaygınlaştırılmaya çalışılması ve hatta bu yolla Sovyetlere sempatik görülmesi anlamına gelmekteydi.

Bu olaylarda Hükümetin İkinci Dünya Savaşı'nda Sovyet yükselişine karşı komünizmi desteklemesi ve yayma isteği ile asıl büyük yargılamaları yapabilmek ve Türkçüleri zor durumda bırakmak, onların ilerleyişini durdurmak için sunî bir gündem oluşturulduğunu ve Sabahattin Ali'nin, Nihal Atsız'a karşı kışkırtıldığı görülmektedir. Bu dava daha sonra şekil değiştirecek ve iki şahıs arasından çıkararak tüm Türkçülerin yargılanmasına neden olacaktır ki zaten asıl hedeflenen de Türkçüleri yargılamaktır. Bu yargılamaları da olaylar Ankara'da geçmesine rağmen, o dönemde Ankara sıkıyönetim bölgesi olmadığı için İstanbul'da yapmışlardı. Normal şartlar altında Türkçüleri yargılamak ile sıkıyönetim şartlarında yargılamak arasında fark olduğu için bu yolu izlemişler ve Türkçü-Turancı isimleri sıkıyönetim bölgesine götürüp davayı orada görmüşlerdir.

Türk Milliyetçiliğinin ilmî ve kültürel anlamda merkezi konumunda olan Türk Ocakları, 1931 yılında kapatılmış ancak buna rağmen Türk milliyetçileri faaliyetlerine son vermemişlerdi. 1931 yılından İkinci Dünya Savaşı'nın başladığı 1939 yılına kadar milliyetçi faaliyetler imkânlar dâhilinde aleni olmadan yürütülmüştü. 1937 yılına kadar Türkçülük devlet faaliyetlerinde önemli rol üstlenmişken, 1939-1945 yılları arasında sıkıntılı bir dönem yaşamıştı. Bu süreçte Türk milliyetçiliği devlet katındaki itibarlı konumunu kaybetmişti. Milliyetçilikten boşaltılan yere ise, kozmopolitizm ve komünizm çevreleri yerleştirilmişti. Almanların yenilmesi üzerine Sovyet Rusya'ya karşı gösterilecek bir suçlu aranmıştı. Türkiye'de Alman ordularının 1942'de Kafkaslara doğru ilerlemesi sırasında Pan-Turanist Alman propagandası artmış ve yoğunlaşmıştı. Cumhuriyet, Tasvir ve Vakıf gazeteleri Alman yanlısı olarak bilinirlerken daha sonraları bu gazeteler dava sırasında tamamen Türkçülük ve milliyetçilik aleyhi bir tutum takınmışlardı. Dönemin etkin sayılabilecek gazetelerinin tavırlarını bu derece ani ve kesin hatlarla değiştirmelerindeki en önemli unsur, İnönü'nün basın üzerindeki tesirinin güçlü olmasıyla izah edilmektedir. Aslında 3 Mayıs gösterilerinde Türk milliyetçileri ilk defa bir tavır ve tepki ortaya koymaktaydı. Türkçülerin suçlanma sebepleri; "Hür bir seçim yapılmadığı, meclisin milleti temsil etmediği, meziyetsiz insanların kayırıldığı, Cumhuriyetin lâfta kaldığı, diktatöryal bir idare olduğu, istismar ve istibdatla memleketin idare edildiği, halkın sefalet içinde inim inim inlediği" şeklinde görüşlere dayanmaktaydı. Bu görüşler Türkçülerin yalnızca yazdığı mektuplarda mevcuttu. Dava bir hükümet darbesine dönüştürülmek istenmişti. Ancak beklenen olmamış, öyle ki Türkçülüğün aksiyon olarak devamını sağlamıştı. İsmet İnönü'nün, 19 Mayıs nutku ile yeni çehreye bürünen ve maksatlı olarak "Turancılık Davası"na dönüşen hadiseler Cumhuriyet dönemi Türk siyasî tarihinde önemli bir dönüm noktası olmuştu. Sançar, 3 Mayıs 1944'te yaşanan olaylardan sonra ilk tutuklanan

Türkçüler arasındaydı. Gerek ailesi gerekse kendisi, dava esnasında ve dava sonrasında maddi-manevi sıkıntılara maruz kalmışlardı. Sançar, millî fikirleri açısından kardeşi Atsız gibi düşünmektedir. Zaten bu Turancı yargılamaların başkarakteri olduğu için Sıkıyönetim Bir Numaralı Mahkemesi'nin aldığı kararda zorla da olsa bir ceza çıkarıldığını alınan kararda görülmektedir;

“Türk Ceza Kânûnunun 142’nci maddesini münhal ve devletin Anayasa ile mu’ayyen ana vasıflarından biri bulunan Türk Milliyetçiliği hakkında Anayasa’nın tarifine aykırı ve dolayısıyla memleketin siyasî ve hukûkî bir nizâmını yıkmak için propaganda yapmaktan sanıklı Nejdet Sançar’ın bu fiili, hüküm gerekçesinde kayd ve îzâh edilmiş olmadığı vechle sabit görüldüğünden taleb-i vechle ve Türk Ceza Kânûnunun 142’nci maddesine tevfiikan ve kendisinin bilhâssa öğretmen olması takdîri şiddet sebebi sayılarak bir sene müddetle hapsine ve hüküm gerekçesinde tespit edildiği gibi bu suçu işlemek ve kararının icrâsı cümlesinden olarak kânûnun aynı hükmünün birkaç defa ihlâl edilmiş bulunması hasebiyle de Türk Ceza Kânûnunun [80]’inci maddesine tevfiikan bu ceza altıda bir nispetinde artırılarak cem’an bir sene iki ay müddetle hapsine, Adliye Harc Tarifesi Kânûnunun [50]’inci maddesinin [8]’inci fıkrası mücebince [2000] gurusu mahkeme harcının kendisinden alınmasına” denilmektedir.

Atsız’ın öz kardeşi olan ve yargılanmasında da adından sıkça söz edilen Sançar hakkında Mahkemenin aldığı karar enteresandır. Çünkü Sançar’ın Türk milliyetçiliğinin Anayasanın tarifine aykırı olduğu ve bunun da mahkeme tarafından ülkenin siyasî ve hukukî düzenini tehdit edecek bir boyutta değerlendirildiği, öğretmen olması nedeniyle bu konularda onu daha tehlikeli görmek ve cezasını altıda bir oranında arttırmak suretiyle toplamda bir sene iki ay hapis cezasına çarptırılmasını anlamlandırmak hukukî açıdan çok mümkün değildir. Ancak artık konunun siyasî bağlantılarının olduğu verilen karardan anlaşıldığı üzere, inkâr edilemez bir boyut almıştır.

Sançar, 1970 yılında tekrar felç geçirmişti. Son geçirmiş olduğu felç yüzünden iki yıl boyunca çalışmamıştı. 20 Şubat 1975’te kardeşi Atsız, Sançar’ı evinde ziyaret etmiş ve aralarında duygusal bazı konuşmalar geçmişti. Çünkü Atsız, Sançar’ı ziyarete geldiğinde elinde ‘Veda’ şiiri de vardı. Aralarında Atsız’ın artık öteki dünyaya gitmek istediği hakkında bir sohbet geçti. Bu konuşmanın üzerinden çok geçmeden hemen ertesi gün Sançar çok rahatsızlandı. Hastaneye kaldırıldı ve arka arkaya üç defa kalp krizi geçirdi. 22 Şubat 1975’te sabaha karşı gelen krize dayanamadı. 5:55’te hayatını kaybetti. Vefat haberi Ankara’da yayılmış ve Türk milliyetçileri arasında büyük üzüntü yaratmıştı. Türk bayrağına sarılı cenazesi Karacaahmet Mezarlığı’na 23 Şubat 1975’te defnedildi.

Kitapları dışında muhtelif dergilerde yayınlandığı bilinen 457 farklı makalesi bulunmaktadır. Makaleleri, yazıları ve söyleşilerinin (takma adlı eserleri ile birlikte) başlıklarına Hayri Yıldırım’ın, “Nejdet Sançar Türk Irkı Sağ Olsun” adlı eserinden ulaşılabilir.

Kitapları; Tarihte Türk-İtalyan Savaşları, Aylı Kurt Yay. İstanbul, (1942); Irkımızın Kahramanları, Aylı Kurt yayınları, İstanbul, (1943); Hasan Ali İle Hesaplaşma, Aylı Kurt Yay. İstanbul, (1947); Komünist Nedir? Zonguldak Komünizmle Mücadele Derneği Yay. Zonguldak, (1950); Kızıl Cennet Masalı, Zonguldak Komünizmle Mücadele Derneği Yay. Zonguldak, (1950); Türklük Sevgisi, Tanrıdağı Yay. İstanbul, (1952); Türk Moskof Komünist, Toprak Yay, (1959); Afşin’a Mektuplar, Afşin Yay. Ankara, (1963); Türk Kahramanları, Afşin Yayınları, Ankara, (1965); Gizli Komünist Belgeleri, Afşin Yay. Ankara, (1966); İsmet İnönü İle Hesaplaşmalar, Afşin Yay., Ankara, (1973); Nâzım Hikmet Masalı, Afşin Yay. İstanbul, (1975); Türkçülük Üzerine Makaleler, Töre-Devlet yayınevi, Ankara, (1976); Türk Gençliği Nasıl Olmalıdır? Afşin Yayınları, Nu:3, Ankara, (1963).

Elif AKAR

KAYNAKÇA

Arşiv belgeleri;

TTK, 25/6-1B, Belge No:186, s.119.

TTK, 25/6-1B, Belge No:187, s.120.

Sürelî Yayınlar;

Orhun, ATISIZ, Hüseyin Nihal “Başvekil Saraçoğlu Şükrü’ye Açık Mektup”, I/15, 1 Mart 1944, s.1.

Orkun Dergisi, ATISIZ, Hüseyin Nihal “Başvekil Saraçoğlu Şükrü’ye İkinci Açık Mektup”, 1944, C.1, S.3-4, s.8-13.

Ötüken, “Nejdet Sançar’ın Hayatı ve Eserleri”, Mart 1975, Sayı: 3 (135), s.5.

Ötüken, ATISIZ, Hüseyin Nihal, “Nejdet Sançar, 1910- 1975”, C.12,3/135(Mart 1975), s.3.

Ötüken, ATISIZ, Hüseyin Nihal, “Nejdet Sançar’a Ağıt”, C.12, 7/139(Temmuz 1975), s.3.

Ötüken, ORHUN Mehmet, “Nejdet Sançar’ın Ardından”, Mart 1975, s.8.

Türk Yurdu Dergisi, AKGÖZ Serkan, “Nejdet Sançar Biyografisinde Bir Eksik: Yıldızdağı Dergisi”, S.364, Aralık 2017, s.66,68.

Kitap ve Makaleler;

AKAR, Elif, **Türkiye’de Türkçülük, Turancılık ve Yargılamalar (1940-1950 Arası Dönem)**, Polis Akademisi Güvenlik Bilimleri Enstitüsü Yayınlanmamış Doktora Tezi, Ankara 2019.

BÜTÜNER, Zübeyir, “3 Mayıs 1944 Olayları Işığında İç-Dış Politikada Siyasî Dengeler” **The Journal of Academic Social Science Studies, International Journal of Social Science**, Volume 5 Issue 6, December 2012, p.91-103.

DÖKEN, Seda, **Nejdet Sançar: Hayatı, Fikirleri ve Eserleri (1910- 1975)**, Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara 2021.

GERÇEL, Alim ve BİLGEHAN, Mehmet, “1944 Irkçılık-Turancılık Davası (Tutuklamalar-Muameleler-İşkenceler)”, **Erciyes Aylık Fikir ve Sanat Dergisi**, Sayı:472, Kayseri 2017, s.1-8.

İrkçılık Turancılık, Türk İnkılap Tarihi Enstitüsü Yayınları:4, Maarif Matbaası, Ankara 1944.

ORTAYLI, İlber, **Yakın Tarihin Gerçekleri**, Timaş Yayınları, İstanbul 2012.

SANÇAR, Nejdet, **Kızıl Cennet Masalı**, Zonguldak Komünizmle Mücadele Derneği Yay., Zonguldak 1950.

SEFERCİOĞLU, Necmeddin, **3 Mayıs 1944 Türkçülük Davası**, Türk Ocakları Ankara Şubesi Yay., Ankara 2009.

SEFERCİOĞLU, Necmeddin, **Çiftçioğlu Nejdet Sançar Hayatı ve Eserleri**, Türk Ocakları Ankara Şubesi Yay., Ankara 2006.

SEFERCİOĞLU, Necmeddin, **Tanıdığım Ünlü Türkçüler**, Ötüken Yay., İstanbul 2005.

YILDIRIM, Hayri, **Nejdet Sançar Türk Irkı Sağ Olsun**, Aygan Yay., İstanbul 2016.

YILMAZ, Murat, **1944-1945 Irkçılık Turancılık Davası Tefrikanı**, Umay Kitap, İstanbul 2016.

İnternet Kaynakları;

<https://huseyinnihalatsiz.com/makale/atsiz-soyadinin-oykusu/> (Erişim tarihi: 03.05.2023)

<https://turanotagi.com/nejdet-sancar-kimdir/> (Erişim Tarihi: 19.05.2023)

<https://millidusunce.com/misak/zyzyilin-kursadi-nejdet-sancar/> (Erişim Tarihi: 21.05.2023)

<https://www.turkyurdu.com.tr/yazar-yazi.php?id=3290> (Erişim Tarihi: 07.07.2023)

28/03/2025 tarihinde <https://ataturkansiklopedisi.gov.tr/bilgi/nejdet-sancar-1910-1975/?pdf=6785> adresinden erişilmiştir